

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 323/2013-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., Nemecko, zastúpenej advokátom JUDr. P. N., D., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co/108/2012 z 19. februára 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., Nemecko (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpená advokátom JUDr. P. N., D., ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co/108/2012 z 19. februára 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplývajú tieto skutočnosti:

Sťažovateľka sa žalobou doručenou Okresnému súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) 30. júla 2009 domáhala proti obchodnej spoločnosti C., a. s., B. (ďalej len „žalovaná“), určenia vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu. O uvedenom návrhu sťažovateľky rozhodol okresný súd tak, že jej návrh zamietol. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky predmetný rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne okresný súd vec opätovne prerokoval a rozsudkom určil, že vlastnícke právo k osobnému motorovému vozidlu patrí sťažovateľke, o trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podala žalovaná odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej okresný súd uznesením sp. zn. 5 C/124/2009 z 30. mája 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) rozhodol o náhrade trov konania a povinnosťou na ich náhradu zaviazal žalovanú.

Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala nepriznanie náhrady za niektoré úkony právnej služby, ako aj skutočnosť, že okresný súd postupoval nesprávne, ak pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej

služby vychádzal z § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľka v rámci argumentácie uvedenej v odvolaní poukazovala na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012 zo 16. mája 2012, ktorého závery podľa jej tvrdenia vylučovali, aby sa v danej veci aplikovalo pravidlo vyplývajúce z § 11 ods. 1 vyhlášky. Sťažovateľka tiež uvádzala, že okresný súd postupoval nesprávne, keď dospel k záveru, že hodnotu sporu možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Sťažovateľka sa na podklade uvedenej argumentácie domáhala, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zmenil tak, že jej návrhu na priznanie náhrady trov konania v celom rozsahu vyhovie.

O odvolaní podanom sťažovateľkou proti uzneseniu okresného súdu krajský súd rozhodol takto:

„Mení uznesenie okresného súdu v časti výroku o náhrade trov právneho zastúpenia tak, že odporca je povinný titulom náhrady trov konania, predstavujúcich trovy právneho zastúpenia, zaplatiť navrhovateľovi sumu 984,26 eur na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. N.

Uznesenie okresného súdu zostáva nedotknuté v časti výroku o náhrade ďalších trov. Účastníkom nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.“

Následne sťažovateľka doručila ústavnému súdu sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením označených práv odôvodnila takto: «Podľa názoru sťažovateľa... došlo napádaným rozhodnutím krajského súdu k porušeniu jeho základného práva obsiahnutého v čl. 46 ods. Ústavy SR, nakoľko sa krajský súd vôbec nevysporiadal so zásadnou argumentáciou sťažovateľa uvedenou v jeho odvolaní a najmä potom s jeho odkazom na nález Ústavného súdu SR vedený pod sp. zn.: I. ÚS 119/2012 zo dňa 16. 05. 2012, ktorý sa priamo týka danej problematiky a z ktorého jednoznačne vyplýva, že v daných sporoch nie je možné aplikovať ust. § 11 ods. 1 písm. a) Vyhlášky. ...

Za daných okolností potom teda nie sú zrejmé dôvody tvrdenia krajského súdu, že závery Ústavného súdu SR nie sú zásadnými pre posúdenie prejednávaného prípadu, keď Ústavný súd SR svojím nálezhom vedeným pod sp. zn.: I. ÚS 119/2012 zo dňa 16. 05. 2012

bezvýhradne určil, že v situácii kedy je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu, ktoré je oceníteľné peniazmi, nie je možné vychádzať z tarifnej odmeny stanovenej v ust. § 11 ods. 1 písm. a) Vyhlášky.

S ohľadom na vyššie uvedené potom sťažovateľ považuje oprávnene uvedené uznesenie za arbitrárne, resp. za nie dostatočne zdôvodnené, nakoľko krajský súd bez akéhokoľvek vysvetlenia nerešpektoval názor ústavného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej skutkovej situácie, a navyše rozhodol úplne opačným spôsobom, ako rozhodol ústavný súd, hoci ústavný súd takýto postup jednoznačne vylúčil. ...

Nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu (teda ratio decidendi) vyjadreného v odôvodnení nálezu zo strany všeobecného súdu, zakladá aj porušenie princípu rovnosti, ako aj narušenie právnej istoty občanov...

Navyše v dôsledku nerovnakých rozhodnutí v podobných veciach dochádza k narušeniu tzv. legitímnych očakávaní dotknutých subjektov, ktoré Ústavný súd SR vo svojej judikatúre považuje taktiež za súčasť princípov právneho štátu...

Vo vzťahu ku konkrétnym „argumentom“ krajského súdu potom sťažovateľ uvádza, že pokiaľ krajský súd tvrdil, že ku dňu začatia poskytovania právnej služby nebola zrejmá hodnota veci (motorového vozidla) a že ju sťažovateľ (žalobca), ani jeho právny zástupca neuvádzali, takéto vyjadrenie krajského súdu nezodpovedá skutočnosti, nakoľko v návrhu sťažovateľa na vydanie rozhodnutia o náhrade trov konania zo dňa 12. 04. 2012 je výslovne uvedená táto hodnota (1. strana 2. odsek) a to suma 49.790,88 eur. Súčasne potom z tohto návrhu jednoznačne vyplýva, že táto suma bola hodnotou motorového vozidla v čase začatia poskytovania právnej služby, nakoľko z nej sťažovateľ vychádza.

Aj tvrdenie krajského súdu, že vyjadrenie hodnoty motorového vozidla by bolo spojené s nepomernými ťažkosťami a že by to bolo v rozpore so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania, sa javí sťažovateľovi ako zjavne pochybné, nakoľko zisťovanie všeobecnej hodnoty motorových vozidiel je rutinnou činnosťou príslušných znalcov, resp. otázkou, na ktorú dá odpoveď predajca motorových vozidiel prakticky obratom. ...

S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti je sťažovateľ presvedčený o tom, že došlo napádaným rozhodnutím krajského súdu k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, nakoľko jeho rozhodnutie bolo arbitrárne, a teda prejavom zjavnej svojvôle pri výklade a aplikácii právnej normy, nerešpektujúce ustálenú

judikatúru Ústavného súdu SR a súčasne bolo toto rozhodnutie pre sťažovateľa diskriminačné. ...

Keďže krajský súd porušil základné právo sťažovateľa uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. ústavnoprocený princíp vyjadrený v tomto článku, došlo súčasne vo svojom dôsledku aj k porušeniu ďalšieho základného práva hmotného charakteru a to základného práva vyplývajúceho z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, teda k porušeniu práva na vlastníctvo, resp., práva na majetok, nakoľko tým, že krajský súd neuznal nárok sťažovateľa, ktorý má majetkovú povahu a vyplýva z právneho predpisu, zasiahol do jeho základného práva na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku (viď nález Ústavného súdu ČR vedený pod sp. zn.: II. ÚS 2886/07, popr. viac razy zmieňovaný nález vedený pod sp. zn.: I. ÚS 119/2012).

S týmto právom na priznanie primeranej a právnym predpisom stanovenej náhrady trov konania, ktoré vznikli úspešnej strane v konaní, potom úzko súvisí aj právo na právnu pomoc v zmysle čl. 37 ods. 2 Listiny, ktoré bolo v dôsledku napádaného rozhodnutia krajského súdu taktiež porušené...

Okrem toho sa sťažovateľ navyše domnieva, že nerešpektovanie právneho názoru ústavného súdu má v tomto prípade za následok ešte aj porušenie práva na fair proces v jeho časovej dimenzii, lebo doba, o ktorú sa predlžuje súdne konanie v dôsledku prejednávania tejto ústavnej sťažnosti, konkrétneho zásahu ústavného súdu, ako aj prípadného nového prejednávania veci všeobecným súdom (v prípade úspechu v konaní pred Ústavným súdom SR), je dobou, ktorú možno označiť za zbytočné prieťahy v súdnom konaní, pričítateľné na vrub všeobecného súdu, resp. konkrétneho sudcu tohto súdu, nakoľko krajský súd svojím postupom vedome porušil ústavnosť rozhodovania. ...

Aj keď sa totiž jedná o súdne konanie v časti týkajúcej sa iba náhrady trov konania, vzťahuje sa aj na toto konanie právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy...

Za daných okolností tak došlo podľa názoru sťažovateľa aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.»

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo spoločnosti A., so sídlom: Nemecko na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj jej právo na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a právo na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu a súčasne aj jej právo na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny boli uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.02.2013, č. k.: 10Co/108/2012-468 porušené.

2. Základné právo spoločnosti A., so sídlom: Nemecko na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom Krajského súdu v Žiline vo veci vedenej pod sp. zn. 10Co/108/2012 porušené.

3. Zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 19. 02. 2013, č. k.: 10Co/108/2012-468 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline, aby v nej znovu konal a rozhodol.

4. Krajský súd v Žiline je povinný zaplatiť náhradu trov konania spoločnosti A., so sídlom: - Nemecko v celkovej sume 523,50 euro na účet jej právneho zástupcu JUDr. P. N., advokáta so sídlom D., vedený v S., a. s., pobočka D., číslu účtu... v lehote 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 37 ods. 2 listiny uznesením krajského súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 listiny uznesením krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, v zákonnej lehote, spĺňa všetky zákonom o ústavnom súde predpísané náležitosti, ústavný súd nezistil ani také okolnosti, pre ktoré by nemal právomoc sťažnosť prerokovať alebo pre ktoré by sťažnosť nebola prípustná. Úlohou ústavného súdu tak ostalo iba preskúmať, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľky smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania (procesu), týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania krajského súdu o náhrade trov konania, čo môže mať v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľku nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako samotnému rozhodovaniu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy dospieť aj v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania. Vo všeobecnosti však platí, že nesprávne rozhodnutie o náhrade trov konania nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo. Problematika náhrady trov konania by mohla podľa názoru ústavného súdu dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto

konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle. K zrušeniu napadaného výroku o trovách konania pristupuje ústavný súd preto iba celkom výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo napadnutým rozhodnutím zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľka proti nemu uplatnila. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, podľa ktorej nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní podústavných právnych predpisov viedli k rozhodnutiu vo veci, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09).

Z citovaného obsahu sťažnosti (časť I tohto uznesenia) vyplýva, že podstata argumentácie sťažovateľky, s ktorou spája porušenie ňou označených práv uznesením krajského súdu, spočíva v námietke jeho nedostatočného odôvodnenia, keďže podľa jej tvrdenia sa krajský súd dôsledne nevysporiadal s jej podstatnou argumentáciou týkajúcou sa nesprávnej aplikácie vyhlášky zo strany okresného súdu. Sťažovateľka v tejto súvislosti krajskému súdu „vytýkala“, že nerešpektoval závery ústavného súdu vyslovené v náleze

sp. zn. I. ÚS 119/2012 zo 16. mája 2012, čím zároveň porušil princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva, keďže v skutkovo a právne totožnej veci rozhodol odlišným spôsobom než ústavný súd v ňou označenom náleze. Sťažovateľka ďalej polemizuje v sťažnosti so závermi všeobecných súdov, v rámci čoho poukazuje na to, že v danej veci pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny nemali vychádzať z § 11 ods. 1 vyhlášky, ale z § 10 ods. 1 a 2 vyhlášky, pretože hodnota veci, ktorá bola predmetom konania (motorové vozidlo), bola vyjadriteľná v peniazoch a táto bola zrejmä v čase začatia poskytovania úkonov právnej služby, eventuálne bola zistiteľná bez väčších ťažkostí.

V nadväznosti na namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd zdôrazňuje, že jeho integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), z ktorej vyplýva, že právo na spravodlivé konanie zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Obdobne ESLP v rozsudku Ruiz Torija v. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire, č. 303-B, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozhodnutí reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument, ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci. V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol: «... závery Ústavného súdu SR vyslovené v oboch jeho rozhodnutiach, na ktoré poukazuje navrhovateľ, nie sú

zásadnými pre posúdenie prejednávaného prípadu. Okresný súd a ani súd odvolací v rámci svojej argumentácie totiž nevychádzajú z analógie s ustanoveniami Zákona o poplatkoch, resp. zo záveru, že ide o situáciu, ktorá nie je právom regulovaná. Naopak striktne rešpektujú výslovnú právnu úpravu obsiahnutú vo Vyhláške.

Je nepochybné, že - v zhode so stanoviskom Ústavného súdu SR vymedzenom v bode 17 Nálezu I. ÚS 119/92 - v konaní o určenie vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu je predmet konania oceniteľný peniazmi. Pre aplikáciu ustanovenia § 10 ods. 1 Vyhlášky t.j. určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby v závislosti od hodnoty vozidla je však nevyhnutné, aby bola bez zásadnejších pochybností zrejmá hodnota veci (osobného motorového vozidla) pri začatí poskytovania právnej služby (§ 10 ods. 2 Vyhlášky).

V súdnej veci začal právny zástupca navrhovateľa - v zmysle plnomocenstva (č. 1. 24) - poskytovať právne služby dňa 9. 6. 2009. K uvedenému dátumu však nielen samotný navrhovateľ, resp. jeho právny zástupca, žiadnu hodnotu bližšie (s odkazom na konkrétne dôkazy, resp. skutkové tvrdenia) neuvádza, ale ani z obsahu spisu nevyplýva táto - ku dňu 9.6.2009 - všeobecná hodnota (konkrétneho) motorového vozidla Audi A6. Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že za hodnotu veci nemožno rozhodne považovať dohodnutú cenu v kúpnej a leasingovej zmluve z 13. 12. 2007. V tejto spojitosti je plne opodstatnené i súvisiace konštatovanie okresného súdu o všeobecne známej skutočnosti (§ 121 O. s. p.) výrazného poklesu hodnoty motorových vozidiel, osobitne v triede, do ktorej patrí i vozidlo typu Audi A6, v závislosti od veku vozidla.

Nadväzne možno uzavrieť, že v čase začatia poskytovania právnych služieb JUDr. N. navrhovateľovi nebola hodnota veci konkrétne vyjadrená v peniazoch, pričom jej prípadné vyjadrenie bolo spojené s nepomernými ťažkosťami. Za situácie, keď predmetom konania vo veci samej nebolo určenie hodnoty danej veci, vykonávanie doplňujúcich šetrení (napr. zisťovaním všeobecnej hodnoty obdobných vozidiel k uvedenému dátumu prostredníctvom jednotlivých predajcov motorových vozidiel, za nutnosti ustálenia „stavu“ konkrétneho vozidla k rozhodnému dňu, eventuálne vykonávanie znaleckého dokazovania) o hodnote veci v čase začatia poskytovania právnej služby by bolo v rozpore so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania. Presne pre takéto prípady, keď hodnotu veci je možné zistiť len s nepomernými ťažkosťami spojenými aj s neodôvodnenými prieťahmi pri

meritórnom prejednávaní veci, slúži ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky, vychádzajúce z paušalizovaného stanovenia základnej sadzby tarifnej odmeny.

Z konštatovaného je zrejmé, že okresný súd postupoval vecne správne, ak pri určení odmeny za 1 úkon právnej služby vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ Vyhlášky t. j. z toho, že hodnotu veci alebo práva je možné určiť len s nepomernými ťažkosťami a základom sadzby tarifnej odmeny je preto 1/13-ina výpočtového základu.»

Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov napadnutého rozhodnutia tak v danom prípade ide o posúdenie, či uznesenie krajského súdu nevykazuje známky svojvôle, o čom by bolo možné v zásade uvažovať v tom prípade, ak by toto rozhodnutie neobsahovalo dostatok dôvodov na jeho vydanie, resp. ak by sa krajský súd dostatočne presvedčivým spôsobom nevysporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľky.

Argumentáciu sťažovateľky, v rámci ktorej namieta uznesenie krajského súdu, podľa ktorej možnosť vyjadrenia hodnoty veci (predmetu sporu) v peniazoch vylučuje aplikáciu pravidla obsiahnutého v § 11 ods. 1 vyhlášky, odôvodňuje aj na pozadí záverov ňou označeného nálezu ústavného súdu a zároveň „vytýka“ krajskému súdu nerešpektovanie týchto záverov, ústavný súd vyhodnotil z ústavnoprávneho hľadiska ako nedôvodnú a neopodstatnenú. Podľa názoru sťažovateľky z hľadiska argumentácie, na ktorej krajský súd založil napadnuté rozhodnutie, nevytvára žiadnu vzájomnú vecnú väzbu (sťažovateľka namieta taký dôvod, ktorý primárne nevedol k jej neúspechu v spore a ktorý sa do ťažiskového dôvodu napadnutého rozhodnutia nepreniesol). Neúspech sťažovateľky v rámci tejto argumentačnej línie nebol založený na tom, že hodnotu veci nemožno vyjadriť v peniazoch [§ 11 ods. 1 písm. a) - prvá časť vety - vyhlášky], ale na tom, že hodnotu veci v čase začatia poskytovania právnej služby bolo možné zistiť len s nepomernými ťažkosťami [§ 11 ods. 1 písm. a) - druhá časť vety - vyhlášky].

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami...

Z uvedeného vyplýva, že vylúčenie aplikácie pravidla obsiahnutého v § 11 ods. 1 vyhlášky nutne predpokladá nielen zistenie, že ide o vec alebo právo, ktorého hodnotu možno vyjadriť v peniazoch, ale aj to, že túto hodnotu možno zistiť bez nepomerných ťažkostí.

Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že obsahom záveru sťažovateľkou označeného nálezu ústavného súdu nie je záver o tom, že hodnota veci, ktorá je vyjadriteľná v peniazoch, je aj za každých okolností zistiteľná bez nepomerných ťažkostí, ale to, že pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi oceniteľné, potom sa táto čiastka považuje za základ pre tarifnú hodnotu, čo nespochybnil ani krajský súd. Dosah záveru ústavného súdu v sťažovateľkou označenom náleze však nemá žiadnu spojitosť s otázkou posudzovania okolností týkajúcich sa zisťovania stupňov obťažnosti spojených s určením hodnoty veci alebo práva, ktoré je predmetom sporu v konaní pred súdom.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že takto sťažovateľkou nastolená námietka je z ústavnoprávneho hľadiska bezpredmetná, pretože sťažovateľka namieta také skutočnosti, ktoré primárne neviedli k jej neúspechu v spore, resp. ktoré sa do ťažiskového rozhodovacieho dôvodu uznesenia krajského súdu nepreniesli. Uvedená argumentácia sťažovateľky z pohľadu dôvodu, na ktorom bolo sťažnosťou napadnuté rozhodnutie založené, je nepodstatná a jej úsudok je určitým a zrozumiteľným spôsobom vyvrátený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

Sťažovateľka svojvoľnosť záverov napadnutého rozhodnutia namieta aj v tom smere, že hodnota veci ku dňu poskytovania právnej služby bola zrejmá „... *nakolko v návrhu sťažovateľa na vydanie rozhodnutia o náhrade trov konania zo dňa 12.04.2012 je výslovne uvedená táto hodnota... a to suma 49.790,88 eur. Súčasne potom z tohto návrhu jednoznačne vyplýva, že táto suma bola hodnotou motorového vozidla v čase začatia poskytovania právnej služby, nakolko z nej sťažovateľ vychádza.*“, eventuálne že táto hodnota bola zistiteľná bez nepomerných ťažkostí, keďže „... *zisťovanie všeobecnej*

hodnoty motorových vozidiel je rutinnou činnosťou príslušných znalcov, resp. otázkou, na ktorú dá odpoveď predajca motorových vozidiel prakticky obratom“.

Ústavný súd, vychádzajúc z odôvodnenia uznesenia krajského súdu, uvádza, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí dostatočne presvedčivým spôsobom odôvodnil záver o naplnení predpokladov na aplikáciu pravidla vyplývajúceho z § 11 ods. 1 vyhlášky. K tomuto záveru krajský súd dospel na základe zistenia, že aj keď v danom prípade bolo možné vyjadriť hodnotu veci v peniazoch, jej hodnota v čase začatia konania nebola zrejmá (dohodnutá kúpna cena v roku 2007 vzhľadom na všeobecne známu skutočnosť výrazného poklesu hodnoty motorových vozidiel nebola spoľahlivým kritériom, z ktorého by bolo možné vychádzať pri určení hodnoty veci aj v roku 2009, teda v čase začatia poskytovania úkonov právnej služby) a jej prípadné zisťovanie v priebehu konania aj vzhľadom na jeho charakter by bolo v danom prípade spojené s nepomernými ťažkosťami [§ 11 ods. 1 písm. a) - druhá časť vety – vyhlášky (nutnosť ustálenia stavu konkrétneho motorového vozidla k okamihu začatia poskytovania úkonov právnej služby, zisťovanie všeobecnej hodnoty obdobných motorových vozidiel k tomuto okamihu, eventuálne vykonávanie znaleckého dokazovania)]. Krajský súd tento záver odôvodnil aj s poukazom na hospodárnosť a rýchlosť konania.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia konštatuje, že krajský súd aj s ohľadom na obsah odvolacích námietok sťažovateľky ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia vyhlášky, právne závery krajského súdu nenesú prvky interpretačnej svojvôle, majú základ v spoľahlivo ustálenom skutkovom stave veci a krajský súd v napadnutom rozhodnutí tiež primeraným spôsobom reagoval na argumentáciu sťažovateľky. Ústavný súd tak nezistil žiadne relevantné ústavnoprávne nedostatky uznesenia krajského súdu, ktoré by odôvodňovali akúkoľvek korekciu zo strany ústavného súdu.

Na základe už uvedeného ústavný súd uzatvára, že na základe sťažovateľkou vymedzených námietok, prostredníctvom ktorých namietala porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, s prihliadnutím na obsah odôvodnenia

uznesenia krajského súdu ústavný súd nezistil také účinky, ktoré by zakladali príčinnú súvislosť s namietaným porušením označeného základného práva. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľky spôsobom, s ktorým sťažovateľka síce nesúhlasí, ale jeho rozhodnutie bolo dostatočne odôvodnené, na základe vlastných myšlienkových konštrukcií, ktoré ústavný súd nie je vzhľadom na už uvedené oprávnený ani povinný nahrádzať, a jeho odôvodnenie je ústavne udržateľné.

S namietaným porušením označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sťažovateľka spája aj porušenie označeného základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny. Keďže ústavný súd z už uvedených dôvodov dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, tak je zároveň vylúčená aj prípadná úvaha o možnosti porušenia sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 37 ods. 2 listiny.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu

Sťažovateľka tiež namieta, že uznesením krajského súdu došlo aj k porušeniu jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu požíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Ústavný súd v tejto súvislosti v nadväznosti na už uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), súčasťou ktorej je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a práva vyplývajúceho z čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietat' len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocených princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

Sťažovateľka ďalej namieta aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorej pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti sťažovateľa v primeranej lehote, v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušovanie označeného práva ešte mohlo trvať (m. m. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 258/2012). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (m. m. Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. marca 2009).

Ústavný súd už taktiež opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako aj práva na prerokovanie veci v primeranej lehote) to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07, I. ÚS 269/2012).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že krajský súd v danej veci rozhodol napadnutým rozhodnutím 19. februára 2013, uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke doručené 1. marca 2013, teda v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (19. apríla 2013) nemohlo postupom krajského súdu dochádzať k porušovaniu sťažovateľkou označených práv.

Keďže sťažovateľka namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní, ktoré bolo pred doručením jej sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončené, je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti na ústavnom súde tvrdené porušovanie sťažovateľkou označených práv už nemohlo trvať.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2013